

Broj/Број: 01/8-50-1-144-6/04
Sarajevo/Сарајево: 28.4.2004.godine.

Z A P I S N I K

6. sjednice Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH, održane 21.4.2004. godine, s početkom u 10,00 sati.

Sjednici Komisije prisustvovali su:

- Jozo Križanović, predsjedatelj Komisije,
- Ljiljana Milićević, prvi zamjenik predsjedatelja Komisije
- Nadžida Mlaćo, drugi zamjenik predsjedatelja Komisije,
- Ivo Lozančić, član Komisije,
- Seada Palavrić, član Komisije,
- Jelina Đurković, član Komisije,
- Abdulah Nakaš, član Komisije.

Odsustvovali su: Seada Palavrić, dr. Nijaz Duraković i dr. Azra Hadžiahmetović, članovi Komisije.

Od gostiju, sjednici su prisustvovali: Lidiya Korać, ispred Izbornog povjerenstva BiH, predsjednik po ovlaštenju; Klelija Balta ispred UNDP; Milena Jurić, ispred Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH; Samra Hadžiabdić-Filipović i Ana Jakšić ispred Gender Centra Federacije BiH i Spomenka Krunic ispred Gender Centra Republike Srpske.

Za sjednicu je usvojen slijedeći:

D n e v n i r e d:

1. Usvajanje zapisnika 5. sjednice Komisije,
2. Verifikacija Orijentacionog radnog plana Komisije za 2004. godinu,
3. Razmatranje usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine s Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», broj 16/03),
4. Dogovor o realizaciji planiranih aktivnosti iz Orijentacionog radnog plana za 2004. godinu za III, IV i V mjesec 2004. godine,
5. Tekuća pitanja.

Ad. – 1. Usvajanje zapisnika 5. sjednice Komisije

Nakon usvajanja dnevnog reda, predsjedatelj Komisije, Jozo Križanović predložio je raspravu i usvajanje zapisnika 5. sjednice Komisije.

Nije bilo diskusije o ovoj točki dnevnog reda.

Kako nije bilo diskusije o ovoj točki dnevnog reda, predsjedatelj Komisije predložio je usvajanje zapisnika, pa je Komisija jednoglasno usvojila zapisnik 5. sjednice Komisije.

Ad. – 2. Verifikacija Orijentacionog radnog plana Komisije za 2004. godinu,

U uvodnom izlaganju za drugu točku dnevnog reda, predsjedatelj Komisije Jozo Križanović, ukazao je na činjenicu da je Komisija pripremila svoj Orijentacioni radni plan za 2004. godinu. Kako na prošloj sjednici Komisija nije imala kvorum i nije verificirala Orijentacioni radni plan, iako je vodila opširnu raspravu, predložio je da se na ovoj sjednici raspravlja o Orijentacionom radnom planu i on prihvati i verificira.

Kako i o ovoj točki dnevnog reda nije bilo diskusija, predsjedatelj Komisije predložio je usvajanje i verificiranje Orijentacionog radnog plana Komisije za 2004. godinu, što je Komisija jednoglasno i učinila.

Ad. 3. Razmatranje usklađenosti Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine s Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», broj 16/03),

U uvodnom izlaganju za ovu točku dnevnog reda predsjedatelj Komisije je podsjetio na obavezu svih predlagača zakona, da tekstove zakona i drugih propisa koje opredlažu zakonodavnim organima usklade s Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini. Takav je slučaj i sa Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. On smatra da na ovoj sjednici Komisije nije interesantno samo jezičko usaglašavanje, već i druge eventualne razlike i specifičnosti koje nudi Zakon o ravnopravnosti spolova

. Predložio je raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

G-a Ljiljana Milićević je pozdravila prisutne te podržala ostvarenje koncepta ravnopravnosti spolova. Po pitanju *gender* zastupljenosti u zakonodavnim organima, ona je ukazala na iskustva Vijeća Evrope. Praksa pokazuje da Vijeće Evrope ne prihvata parlamentarne delegacije u svoj rad i aktivnost, u kojima nema žena. Da bi neka žena bila u delegaciji u Vijeću Evrope mora biti parlamentarka, pa je i to realna potreba da se u izborima birači opredjele i za žene zastupnike. Ona smatra da se ženama moraju stvoriti ravnopravni uslovi kod zapošljavanja i drugih statusnih prava, koji garantiraju ista prava kao i za muškarce, ali se založila da žena bude svjesna svojih obaveza i da ih treba u cijelosti izvršavati.

G-đa Lidija Korać je u ime Izborne komisije ukazala na pojedinosti koje nose izmjene i dopune Izbornog zakona. Ona nema ništa protiv da se zakoni jezički dograđuju, pa i ovaj Zakon. Istovremeno smatra da sada nije vrijeme za takve promjene jer je predviđeno da se ovaj zakon donese u vrlo kratkom roku, pa bi određene promjene, pa i “kozmetičke” imale svoje negativne implikacije. Ujedno, ona ukazuje na položaj žene u izbornom procesu. Žena ima pravo, a ne dužnost da se kandidira na određene funkcije u zakonodavnim, izvršnim, upravnim i sudskim organima, a kako je to samo pravo, a ne i obveza niko je ne može tjerati da se kandidira na te funkcije. U ovoj fazi donošenja Zakona, veoma je osjetljivo i nepotrebno amandmanski bilo što mijenjati. Poredložila je da Gender centri idu snažnije prema političkim strankama, s ciljem jačanja kvantiteta žena u izbornom procesu.. Predložila je da Zakon ide onakav kakav je.

G-đa Jelina Đurković je podržala ideju da se ispita jezička pozadina zakona, ali se treba oprezno provoditi korekcija teksta zakona, jer je dosadašnja praksa, zasnovana na običajima, koje je u ovom trenutku osjetljivo mijenjati. Ukazala je na potrebu aktiviranja raznih tema koje bi išle u prilog

implementaciji Zakona o ravnopravnosti spolova. Jedna od tema bi bila i pitanje sudaca-žena koje su u novom angažmanu imenovanja na funkcije sudaca, razmještene svuda po BiH, nekad mimo svoje volje, a često i daleko od obitelji.

G-đa Spomenka Krunić ukazuje na pionirske korake koje vladine i nevladine organizacije ostvaruju u usklađivanju zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova. Kada je u pitanju jezik zakonodavca, postoje određeni pomaci jer se već u zakonima o osnovnom i srednjem obrazovanju javljaju paralelni izrazi: učenik/učenica. To je ujedno znak da je zakon rađen po modernim, međunarodnim standardima, te da je usklađen sa Zakonom o ravnopravnosti spolova (član 15. stav 3. i član 24.).

G-đa Samra Filipović Hadžiabdić je podržala ideju jezičke dorade mnogih zakona, ali se založila da se organizira tematska sjednica o jezičkom usklađivanju prakse pri izradi zakona. Na sjednici bi se utvrdili i uskladili stavovi o *gender* jezičkoj budućoj praksi, te bi se dostavili nadležnim organima koji su vezani za proceduru donošenja zakona..

G-đa Ana Jakšić je u svom osvrtu ukazala na potrebu poznavanja normi Zakona o ravnopravnosti spolova i normi prijedloga zakona koji se analizira, da bi se uradila kvalitetna analiza. Predložila je izmjene Prijedloga zakona i to tako da se izraz “kandidat” promijeni u izraz “kandidat/kandidatkinja”. Promjenu treba učiniti i u članu 12. Prijedloga zakona.

U završnoj riječi, predsjedatelj Komisije se zahvalio na prisustvu i vidnom doprinosu gostiju u realizaciji ove sjednice. Ujedno je prateći raspravu, usmjeravao diskusije ka donošenju konstruktivnih zaključaka. **Zaključujući diskusiju, predložio je, a Komisija jednoglasno usvojila slijedeće zaključke:**

- **podržava se ideja o održavanju tematske sjednice Komisije o upotrebi *gender* jezika u nomotehnici,**
- **Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova će organizirati sjednicu, nakon konsultacija s inicijatorom i eventulanim učesnicima sjednice,**
- **u cilju provođenja ravnopravne *gender* zastupljenosti preporučuje se svim ovlaštenim predlagateljima zakona da u prijedlogu akata zahtijevaju ravnopravnu *gender* zastupljenost. To se traži i od posebnog tijela-grupe za Izborni zakon da vodi računa o *gender* zastupljenosti,**
- **predlaže se nevladinim organizacijama da pozovu političke stranke u Bosni i Hercegovini, da pri pravljenju bilo kojih listi u izbornom procesu, između ostalog, imaju u vidu i zadovoljavajuću *gender* zastupljenost.**

Ad. 4. Dogovor o realizaciji planiranih aktivnosti iz Orijentacionog radnog plana za 2004. godinu za III, IV i V mjesec 2004. godine,

U uvodu za ovu točku dnevnog reda, tajnik Komisije, dr. Zijad Hasić je prezentirao obaveze Komisije za III, IV i V mjesec predviđene u Orijentacionom planu Komisije za 2004. godinu. Kako postoji potreba da se konkretno uradi neki od planiranih poslova, neophodno ih je planirati i krenuti s realizacijom. U kratkom roku trebamo ostvariti jednu od slijedećih aktivnosti:

- obilasci općina u kojima su predsjednice općinskih vijeća ili načelnice žene,
- uspostaviti kontakte i organizirati susret s entitetskim komisijama za ostvarivanje ravnopravnosti spolova,
- izvršiti obilaske kazneno popravnih ustanova u kojima izdržavaju kazne i muškarci i žene.

Nakon kratke rasprave dogovoreno je i zaključeno da se pokuša organizirati jedna tematska sjednica Komisije na temu jezika (kao i *gender* senzitivnog jezika) u zakonodavstvu, a na

tu sjednicu treba pozvati i entitetske komisije. Treba proučiti okolnosti za sve nabrojane aktivnosti i na narednoj sjednici predložiti konkretan plan aktivnosti.

Isto tako, u cilju poboljšanja aktivnosti Komisije, potrebno je u budućem izvjesnom periodu, svakog mjeseca, organizirati najmanje po jednu sjednicu Komisije.

Ad. – 5. Tekuća pitanja,

Za ovu točku dnevnog reda, nije bilo nikakve rasprave.

Završavajući ovu točku dnevnog reda, Komisija je završila svoju 6. sjednicu. Sjednica je završena u 11,40 sati.

TAJNIK KOMISIJE

dr. Zijad Hasić

PREDSJEDATELJ KOMISIJE

Jozo Križanović v.r.